

ABLLO *krant*

DRIEMAANDELIJKS INFORMATIEBLAD VAN HET AKTIEKOMITEE TER BEVEILIGING VAN
HET LEEFMILIEU OP LINKER OEVER, EN HET WAASLAND.

DERDE/VIERDE jaargang - nr. 11
Jaarabonnement : 60 fr.

Driemaandelijks nr. 3-176/nr. 1-177
Los nr. 20 fr.

VERANTWOORDELIJK UITGEVER : vzw.ABLLO - p/a Het Centrum -
Markt 40 - 2700 Sint-Niklaas

ABLLO vraagt verlenging openbaar onderzoek Doel IV

HVW 17/12/76

Het Aktiekomitee ter Bescherming van het Leefmilieu op de Linker-Oever heeft aan het kollege van burgemeester en schepenen van Doel voorgesteld het openbaar onderzoek in verband met de bouw van een bijkomende kerncentrale te Doel zes maanden te verlengen.

ABLLO heeft volgende argumenten aangehaald bij dit verzoek.

Het dossier bij dit onderzoek is bijzonder uitgebreid en bevat vele technische bijzonderheden. Studie van dit dossier, waaraan veel ingenieurs zeer lange tijd hebben gewerkt, kan niet grondige gebeuren op een uiterst korte tijdsperiode tussen 2 en 17 december.

De inspraak van de bevolking in deze aangelegenheid is slechts reëel als de bevolking kennis heeft kunnen nemen van alle elementen die belangrijk zijn; deze kennisname vergt zeker nog enkele maanden.

ABLLO heeft ook verwezen naar het komende debat in het parlement over de kernenergie. Het parlement zal het zg. Rapport der Wijzen bespreken en daarbij een beslissing nemen of nog meer kerncentrales in ons land wenselijk zijn of zullen kunnen toegelaten worden.

Als nu, zo korte tijd vóór het debat in het parlement een beslissing valt over de bouw van een bijkomende kerncentrale te Doel wordt afbreuk gedaan aan het belang van het debat in het parlement. Uitstellen van de beslissing over de bouwvergunning daarentegen tot na het debat zou meer zekerheid geven aan het kollege van burgemeester en schepenen van Doel voor het nemen van deze belangrijke beslissing, die niet alleen voor Doel en de inwoners van Doel verregaande gevolgen heeft maar voor het grootste deel van Vlaanderen.

ZONDER OVERLEG : EXPLOITATIEVER -
GUNNING VERLEEND OP 25.2.77 !

WAAROM GEEN OVERLEG ? - WAAROM GEEN OVERLEG - WAAROM ???

in dit nummer : a.b.l.l.o.'s
jaarverslag '76

M I L I E U VOORSPOED DOOR MOEDIG VERDER WERKEN .

Beste Lezers,

De milieubeweging in het Waasland preekt niet altijd in de woestijn. Enkele milieudreigingen konden ondervangen worden. Zo is er al lang geen sprake meer van de autoweg Mons - Perkpolder(!) en zelfs de helft van de Grote Ring autoweg rond Antwerpen kon afgevoerd worden. Dit laatste heeft een stuk Natuurpark Scheldeland en de vallei van de Barbierbeek gered. Ook werd voorkomen dat binnenkort vliegtuigen op Wase bodem zouden landen. Er kwam geen wegenknooppunt in het centrum van Lokeren. De Kreek van Kioldrecht werd geklasseerd als landschap. In het gewestplan werden enkele waardevolle natuurkleinoden in Elversele, bij Beveren, bij Stekene en bij Lokeren in groene kleur gezet en kon aan enkele mooie landbouwzones een zekere landschapsbescherming toegekend worden. Tot al deze resultaten heeft ABLLO in mindere of meerdere mate bijgedragen.

Het terrein dat de milieubeweging heeft moeten prijsgeven is nochtans groter. De industrialisering van de Linker-Oever, de vestiging van wel vier kerncentrales te Doel, de verloedering van het platteland door wilde industrialisering en woningbouw, de afbraak van een hele reeks waardevolle gebouwen, de in gang gezette uiteenscheuring van de Sint-Niklaase binnenstad zijn - soms op voorhand - verloren veldslagen.

Het voor ons liggende werkterrein is ontzettend. Verdere industrialisering van de Linker-Oever. Aanleg van de andere helft (Kallo - Haasdonk) van de Grote Ring rond Antwerpen, Verhakkoling van stads- en dorpskernen. Onmenselijke verkeersinrichtingen. Lawaai en slachtoffers door het zware vrachtvervoer. Onzekerheid rond de Stroopersbossen. Enorme moeilijkheden om het reservaat van Kioldrecht in stand te houden. En als klap op de vuurpijl : een ruilverkaveling, en wel de grootste en de onzekerste die ooit in België is ondernomen.

Er bestaan verschillende ideologieën, zolang het om "morele" aangelegenheden gaat : kinderaantal, abortus, onderwijs,.. Wanneer het echter gaat om alle terreinen die onze leefwereld concreet gestalte geven, dan geven allen een vrij eensgezinde materialistische reflex te zien. In feite is hier een generatie "nieuwe rijken" aan het werk, de zestigers, de vijftigers, de veertigers. De laatsten die nog een relatieve armoede meemaakt hebben en die nu alles kapotslaan temidden waarvan zij vroeger geleefd hebben. De eersten die zulke hoeveelheid financiële mogelijkheden te behoren hebben, en die nu allerlei materiële en commerciële dingen maximaal ruimte geven.

Deze steenrijkgeworden generatie is nog altijd bezig uit te rekenen wat een vierkante meter kan opbrengen ; het onderste moet uit de kan, vijf-zes verdiepingen worden tussen lage gebouwen neergekwakt. Dan plooiën de financiële middelen zich naar binnen : het gebouw is uitgewerkt in dure materialen; maar naar buiten uit blijft een schreuwelijk geworden omgeving achter.

Deze generatie, die zich reeds tien maal sneller kan verplaat - sen dan zijn voorgangers, is toch nog bezig uit te kienen waar enkele sekonden kunnen gewonnen worden, en trekt rechte strepen op de kaart. Al wat nog mooi en/of rustig gebleven is langs deze streep moet er aan geloven. Wanneer onze architecten en stadsplanners losgelaten worden op een te herinrichten omgeving, vegen ze al het bestaande met barbaarse meedogenloosheid weg en be - ginnen dan van nul. Niemand weet wat er in de Sint-Niklase Castro - wijk zal gebouwd worden - als er ooit iets komt - maar de enorme beuk is toch alvast omgezaagd. Een miljardeninfrastructuur is al tot bij Doel genaderd, maar verder dan een paar honderd arbeids - plaatsen heeft men daarlangs nog niet "ontwikkeld".

Een natuurgebied hoeft niet zo'n lastpost te zijn voor de autowegenbouwers. We kunnen er in een boogje omheen rij - den, of met de trein gaan.

Men hoeft niet per se vijf verdiepingen hoog te laten bouwen op de Sint-Niklase Grote Markt. Met maximum twee hoog en verplicht zadeldak zouden enkele eigenaars, architecten en grondsjacheraars wel minder rijk worden, maar zeker niet in hongersnood vervallen. Bomen hier en daar langs de akkers zouden zonlicht wegnemen en de opbrengst doen dalen aan de rand van de akker. In die gevallen zou men een zeker materieel, geldelijk voordeel prijsgeven, ten voordele van een mooi uitzicht, een plezierige omgeving, kultuur - elementen dus, maar heel dikwijls ook : ten voordele van de in - standhouding van de natuur, waarvan de mens een schakel is.

Want met de materialistische profijtmentaliteit pleegt men roof - bouw op de natuur. Alle werkzaamheden zijn losgegroeid van de be - hoeften : wegen te grootschalig, huizen te ver van de werkgelegen - heid, grondinname veel te ruim, afval véél te véél, risico's on - gebreideld (Ekofisk, weldra een of andere kerncentrale,...)

Kleine en grote signalen geven aan, dat het tegenwoordige zozegd funktionele plannen en dito economisch handelen neerkomt op een rijke maatschappij, die ijvert om als - maar rijker te worden, en dat men zich vergaloppeert. Zo'n mikro - signalen zijn de winkeltjes in het Sint-Niklase station die maar niet verhuurd raken, en de affaire van de Castrowijk.

De alarmerende bevindingen over de teleurgang van de totale vogel - stand in West-Duitsland, de olieramp in de Noordzee, de chemisch aangetaste kinderen van Sevose zijn ruimere waarschuwingen, dat die op maximaal profijt afgestemde generatie ongelijk heeft. Er moet plaats gemaakt worden voor een matiger, redelijker, en minder barbaarse aanpak.

ABLLO streeft verder naar zulke aanpak, binnen zijn bereik dan, het land van Waas. In kontakt met gelijkgezinde groepen in naburige gewesten, in het hele Vlaamse land en inter - nationaal. Wij doen dit door de alternatieve mogelijkheden te onder - zoeken en te propageren, en/of door de onvoldoende en valse argumenten van de profijtprojecten en hun politieke verdedigers openbaar te ontleden en aan de kaak te stellen.

Door ons studiewerk pogen wij iets van deskundigheid in het beleid bij te brengen. Door een kritische functie te vervullen, vullen wij een leemte van onze huidige democratie op, waarin de partij-politici niet helemaal meer de bevolking weerspiegelen.

Vornoemde waarschuwingssignalen komen op het politieke vlak nu ook voor, wanneer een verse beleidsman in een opwelling van politieke moed, zijn bevolking durft wijzen op een zekere begrenzing van de energiebronnen.

Door zijn werkzaamheid wil ABLO bijdragen tot zo nu en dan een moedige politieke beslissing m.b.t. het Land van Waas, waarbij een beleidsman even afstapt van de gewoonte, te handelen naar de middelmaat.

de voorzitter,

Roel De Jong.

INHOUDSTAFEL ABLO-KRANT.:

- voorwoord p. 2
- inhoudstafel p. 4
- ABLO's jaarverslag p. 5
- Dossier kerncentrale Doel (AktiekERN) p. 7
- Amerika komt terug van kernenergie p. 14
- Doel IV : op welke basis? p. 15
- Alternatieve tip : een zonnecollector p. 17
- uit het betogingspamflet van 4.12.76 p. 18
- de invloed van de luchtverontreiniging in Amsterdam-Noord op schoolkinderen p. 20
- informatie over wegwerpverpakking p. 25
- Open brief van ABLO aan het nieuwe Sint-Niklaas bestuur p. 27
- Persmededeling i.v.m. de Meerdonkse kreken p. 32

MET DE MEDEWERKING VAN :

Hubert David	Sylvain Lockefeer
Luk De Jong	Jozef Oelbrandt
Mark De Jong	Marcel Oelbrandt
Roel De Jong	Erik Rombaut
Mevr. De Meurichy	Frans Smot
Jan Dhollander	Hugo Van Landeghem
Mark Leten	

Opname van teksten uit ABLO-krant is toegelaten, mits bronvermelding.

ONTWIKKELING LINDEN-DEWERT

Op 5 juni heeft ABLO stadsbestuurders D'Hoore gevraagd voor een periode van ongeveer 25 jaar de helft van de landbouwgrond uit de geplande industriële zone te lichten. Na 10 tijd kan de gebiedsontwikkeling anderszins worden...

A . B . L . L . O . ' S O V J A A R V E R S L A G ' 7 6

(samengbracht in enkele krachtlijnen van onze werking)

BAALHOEKKANAAL:

In een massavergadering te Kieldrecht en Nieuw-Namen blijkt de bevolking tegen de plannen te zijn. Ook parlementsleden Waterschoot (Ndl) en De Bondt zeggen dat het Baalhoekkanaal momenteel niet wenselijk is. Mede ten gevolge daarvan wordt onze geplande Scheldeconferentie over de tractaten met Nederland voorlopig uitgesteld.

(zie ABLLO-krant 9)

GEWESTPLAN ST-NIKLAAS-LOKEREN:

ABLLO gebruikt het voorjaar om z'n commentaar af te werken.

(zie ABLLO-krant 9)

In juni '76 tekent ABLLO, samen met Wielewaal en vzwDurme een bezwaarschrift i.v.m. het ontwerp gewestplan.

Een bijkomend bezwaarschrift werd door ABLLO ingediend i.v.m. de beperking van de industriezone.

GROTE RING ANTWERPEN:

Na een jaar actie en studie kwam het Waaslanddossier (102 blz) klaar over de grote ring, met de medewerking van SIGMA en WALKO. Mede ten gevolge daarvan is de uitvoering van het deel van de grote ring (tussen E3 en Schelde) opgeschort. ABLLO blijft waakzaam omdat het tracé (onderwerp van een eerder KB) wel op het gewestplan behouden blijft.

Ook het stuk E3-Kustweg is overbodig, maar daartoe moet dan wel een ander type aansluiting gerealiseerd worden tussen de geplande Liefkeshoektunnel en de Kustweg.

(zie ABLLO-persmededeling van 23.11.76)

STRUCTUUR ABLLO:

- In dit jaar nam ABLLO de nodige beslissingen om vanaf '77 als vzw. te kunnen starten.

- Voorzitter Miet Smet werd omwille van te drukke beroepsbezigheden in deze functie opgevolgd door Roel De Jong.

RUILVERKAVELING:

In het voorjaar wordt het voor ABLLO duidelijk dat een groots opgevatte ruilverkaveling 8.900 ha. landbouwgrond zal omvatten. Op 22.12.76 organiseerde ABLLO een studiedag in St-Gillis waarop werd gesproken met een afvaardiging van het plaatselijk landbouwerscomitee, dat het initiatief tot ruilverkaveling (nu landschapsinrichting) hebben gestart.

ABLLO heeft voor '77 reeds een informatieavond gepland met de mandatarissen uit de strek.

ABLLO blijft zich informeren en zal ten gepasten tijde wijzen op de ecologische waarde van sommige gebieden, die binnen de ruilverkaveling vallen. (o.a.: St-Jacobsgat, Panneweel,...)

ONTWIKKELING LINKER-OEVER:

-Op 5 juni heeft ABLLO staatssecretaris D'Hoore gevraagd voor een periode van ongeveer 25 jaar de helft van de landbouwgrond uit de geplande industriezone te lichten. Na die tijd kan de geïndustrialiseerde ontwikkeling geëvalueerd worden en

eventueel uitgebreid. ABLLO vroeg het ontwerpen van een structuurplan voor Linker-Oever door DOLSO - plan waaraan alle betrokken partijen (Openbare Werken , Haveninstallaties, Streekeconomie, landbouwers,...) zich dienen te houden.

- Deze optie werd later op het jaar onderschreven door de nieuwe staatssecretaris voor streekeconomie Marc Eyskens.

KERNENERGIE:

Na een voorjaar van gesprek, studie en documentatie vroeg ABLLO op 14/12/76 verlenging van het openbaar onderzoek Doel 4 en uitstel van een beslissing voor het parlement zich over de kernenergie had uitgesproken.

Op 22/12/76 hield ABLLO een studiebijeenkomst om zich over de technische aspecten van de kernenergie verder te laten inlichten. (zie ook ABLLO-krant 10)

ABLLO was aanwezig op 2/12/76 bij de Pano-uitzending vanuit Doel, dorp waarvoor de nodige financiële middelen en sociale begeleiding moet gevonden worden bij de definitieve verdwijning van de dorpskern. Geld hieraan spenderen is meer noodzakelijk dan de uitgave aan niet-planmatige ontwikkeling van de Linker-Oever.

EEN GREEP UIT ENKELE KLEINERE AKTIVITEITEN VAN ABLLO in '76

ABLLO nam stelling tegen - het vakantiedorp in Kemzcke (zie ABLLO-krant 10)
- de afsluiting van de Stroopers (waar- aan ook een wandeling werd besteed)
- de al te trage gang van zaken bij de modernisering van de spoorweg Dendermonde-Lokeren, omdat bij snelle uitvoering een overbodige aanleg van een nieuwe snelweg daarmee zou vermeden kunnen worden.

ABLLO bleef het behoud van natuurgebieden volgen :

- het schor Ouden Doel , ten noorden van de kerncentrale (zie ABLLO-krant 10)
- de klasseringsaanvraag van de kreken Grote Geul te Kieldrecht en St-Jacobsgat-Panneveel te Meerdonk
- ABLLO was actief om de uitzaveling te helpen stopzetten van de kreek te Moerbeke.

ABLLO kreeg steun van en wakte werkte samen met andere milieu-verenigingen - Sigma , Walko, AktiekERN, Aktiecomitee Tegen de Verspilling van Landbouwgronden - om de beperking van de industrialisatie op Linker-Oever door te drukken en om reële informatie over kernenergie te verspreiden.

ABLLO waarschuwde in de negende ABLLO-krant tegen de steeds verdergaande verontreiniging van de Noordzee, vooral door olie(sic)

ABLLO houdt zich verder op de hoogte over de wilde geruchten i.v.m. de inplanting van een nieuwe luchthaven in het Waasland (Waasmunster, Bazel, Kallo, ... ?).

DOSSIER KERNCENTRALE DOEL

(een uitgave van Aktiekern - Antwerpen)

De kerncentrale is gelegen nabij de Schelde, op het grondgebied van het voormalige Doel, sinds de fusies van de Gemeenten: Beveren. Zij is nauwelijks 15 km verwijderd van het hart van Antwerpen; de Nederlandse grens ligt op 7 km. (3,2 km in NW-richting)

Kernreaktor	Doel 1	Doel 2	Doel 3	Doel 4
Vermogen in MWe (megawatt electr.)	392,5	392,5	900	1000
Toestand	in werking	in werking	in opbouw	Bouwaanvraag en exploitatie vergunning in behandeling (1)
Testen gestart	18/10/73	15/1/75		
Lading (eerste 1° kritikaliteit)	8-11/6/74 18/7/74	9-11/7/75 4/8/75		Grondwerken reeds begonnen
Werking aan 100 % nominaal vermogen	1/4/75	15/10/75(2)		

Eigenaar

De kerncentrale is onverdeeld bezit van de elektriciteitsbedrijven EBES (33 %), UCE Linalux Hainaut (10 %), Esmalux (7 %), Interbrabant, Intercom en UKEC, alle via tussenholdings (vnl. Electrobél en Intercom) gekontroleerd door de Société Générale de Belgique.

Lozingen en vaste afval (6)

Atmosferische lozingen:

	Maximum op 1 week :	Maximum op 13 weken:	Maximum op 52 weken:
Edelgassen: geloosd :	22,997 Ci	60,305 Ci	63,465 Ci
limiet:	-	-	40.000 Ci
Jodium-131: geloosd :	0,019 mCi	6,248 mCi	7,630 mCi
limiet:	23 mCi	120 mCi	200 mCi
Aerosols: geloosd :	13,09 mCi	47,18 mCi	212 mCi
limiet:	-	1200 mCi	2000 mCi

Vloeibare lozingen:

Aktiviteit

(Alpha, beta, gamma)

geloosd :	0,4263 Cieg.	1,2993 Cieg.	2,0656 Cieg.
limiet:	-	14,30 Cieg.	23,84 Cieg.

Tritium in

aktiviteit uitgedrukt:

geloosd :	22,79 Ci	129,01 Ci	359,02 Ci
limiet:	715 Ci	-	3576 Ci

Afvoer van vaste afval:

Aard van de afval	Max. op 1 maand		Max. op 3 maand		Max. op 1 jaar	
	Aantal	Aktiviteit	Aant.	Akt.	Aant.	Akt.
Gebetonneerd in vaten van 220 l	60	0,279 Ci	74	0,363 Ci	108	0,459 Ci
Brandbare afval in vaten van 220 l	54	0,112 Ci	122	0,174 Ci	410	0,311 Ci
Persbare afval in bussen van 28 l	31	0,033 Ci	71	0,038 Ci	496	0,088 Ci

Volgens zeer betrouwbare bron zou een personeelslid enkele maanden geleden het initiatief genomen hebben licht radioactief besmet water op te slaan in reservetanks, om het te condenseren, en als afval op te slaan. Reactie van zijn oversten toen ze dit vernamen: "Veel te duur. Dit water dient verdund en geloosd, dan blijven we toch nog ver beneden de maximumnormen voor het lozen van radioactiviteit."

En zo geschiedde ...

Personeel : bestraling

In 1976 waren er 137 overschrijdingen van de weekdosis (100 mrem) op 250 vaste personeelsleden en 120 op 250 okkasionele werknemers. Deze overschrijdingen gingen respektievelijk tot 920 mrem en 772 mrem, die vermoedelijk op enkele minuten tijd opgelopen werden. (3)

Defecten en incidenten:

a) Lasfout in de reaktorkuip van Doel 1

febr.-mei 1974 : Na de warme testen heeft een ultra-foon inspectie plaats, die een klein defect in een las uitwijst. De meetmethodes worden onder de loepe genomen en de afstandsbediende automatische apparatuur wordt aangebracht; terwijl de centrale op laag vermogen werkt. (4)

oktober 1974: Van 19 tot 22 oktober wordt de reaktor volledig ontladen, om de ultrasooninspectie met de nieuwe apparatuur toe te laten. Men ontdekte hetzelfde defect, dat nochtans volledig aanvaardbaar was voor de ASME-kode. Men beslist dus dat alles veilig is om op vol vermogen te draaien (4)

b) Lekken in de primaire kringloop:

Het koelwater van de primaire kringloop stroomt door de reaktor, daar kleine scheurtjes in de brandstofstaven onvermijdelijk zijn, is er rechtsreeks contact met het uranium. Dit koelwater is dus zwaar radioactief besmet, en mag onder geen beding vermengd geraken met water van de sekundaire kringloop.

Doel 1. Deze lekken zijn in de eerste plaats te wijten geweest aan pakkingen op afsluiters. Dit probleem zou thans opgelost zijn.

april '75: Radioactiviteit wordt gesignaleerd in Doel 2, hoewel de eerste lading nog niet aangebracht was.

Het bleek dat radioactief water via een verbindingspijp tussen Doel 1 en 2 was binnengekomen. Er stond een klep verkeerd.

november '76: Lek in de warmtewisselaar tussen de 1° en de 2° kringloop in Doel 1.

c) Moeilijkheden bij lading reaktor:

Het laden van de reaktor betekent dat de 407 kg wegende brandstofstaven in het reaktorvat worden neergelaten.

november '74.: Bij het laden van Doel 1 viel een brandstofstaaf schuin in de reaktor. Zij kon met een speciaal mechanisme terug recht gezet worden. Er zou niets beschadigd zijn.

november '76 : Bij het herladen van Doel 2 doet zich een mechanisch defect voor. Negen controlestaven zijn beschadigd(5) Deze werden vervangen.

Bij het voorafgaande dient opgemerkt dat de directie van de kerncentrale Doel een weinig open beleid voert inzake publieke voorlichting betreffende incidenten en defekten. In alle voorafgaande gevallen werd een summier bericht aan de pers gegeven, verscheidene weken na het voorval.

Personeelsleden waarvan vermoed wordt dat zij informatie omtrent incidenten doen uitlekken worden onder druk gezet. Onze lijst maakt dan ook geen enkele aanspraak op volledigheid.

Kontrole:

De controle op de kerncentrale te Doel en op andere nucleaire installaties omvat twee gebieden :

- a- controle op de veiligheid van de installaties zelf
- b- controle op de radioactieve straling die de installaties vrijgeven aan de omgeving(onder vaste, vloeibare of gasvormige toestand)

De controle op de installaties gebeurt door het privéorganisme Vinçotte te Linkebeek, de controle op de straling door het Studiecentrum voor Kernenergie (SCK) te Mol. Verantwoordelijk voor de bescherming tegen deze straling is de sectie radioactiviteit van het Nationaal Instituut voor Hygiëne en Epidemiologie (Min.Volksgez.enGezin)

Dit is geen ideale situatie.

De vereniging Vinçotte heeft bindingen met de elektriciteitsbedrijven die zij moet controleren. Zij is gevestigd op terreinen en gedeeltelijk in gebouwen van de elektriciteitsproducenten. Sommige beheerders van Vinçotte zijn ook beheerder van de elektriciteitsproducenten.

Wij vragen ons af of er voldoende middelen ter beschikking zijn voor een effectieve stralingsbescherming bij het Ministerie van Volksgezondheid. Wat het Studiecentrum voor Kernenergie betreft, daarvan kan men de objectiviteit in twijfel trekken. Deze mensen zijn in de loop van de jaren sterke voorstanders van commerciële toepassing van kernenergie geworden. Zonder dat zou hun instelling naar hun mening geen zin hebben. Door het uitvoeren van gezamenlijke projecten met de privéijverheid zijn er sterke banden ontstaan. Dit kwam b.v. tot uiting in het ontslag van Jan Geerts door de directeur Amelinckx omdat hij tijdens een televisieuitzending op wetenschappelijke gronden bezwaren tegen kernenergie geopperd had.

Vestigingsvergunningen:

De technische studie van de installatieplannen die voorgesteld worden door een studiebureau (Traction-Electricité), gebeurt in twee stappen. De eerste is een studie door een erkend privé-organisme, in casu

Vinçotte-Sûreté nucléaire. Deze adviseert gunstig als het toezicht op een degelijke werking verzekerd lijkt, de installatie veilig genoeg is en voldoet aan de Belgische wetgeving en aan de normen terzake van de Kommissie van de EEG.

Vervolgens komt een speciale commissie voor de moniterende stralingen aan de beurt, ingesteld door het Ministerie van Tewerkstelling en Arbeid en van Volksgezondheid en Gezin, en is belast met het vooronderzoek naar de risico's van de vestiging. Deze commissie bespreekt het door de vorige instanties samengestelde dossier.

Over de vereniging Vinçotte hadden we het reeds. Wie nu meent dat een mogelijk gebrek aan objectiviteit bij Vinçotte wel gekompenseerd zal worden door de speciale commissie vergist zich jammer genoeg. Er zetelen geen full-time deskundigen in om de dossiers te bestuderen, en onder de leden treft men de huidige directeur van de "Sûreté nucléaire" van Vinçotte aan. Die man is dus rechter in eigen zaak.

Een andere structuur voor de controle en vestigingsvergunningen is noodzakelijk.

"De voorwaardelijke aanvaarding van het gebruik van kernenergie veronderstelt een aantal aanpassingen in de zin van een versterking van de huidige bestuursrechtelijke voorschriften en een uitbreiding van de actiemogelijkheden van de diensten en organen voor veiligheid en controle."

Zo luidt de konklusie van de Kommissie van Beraad inzake Kernenergie (zgn. Raad van Wijzen) in haar eindrapport (p.50)

Deze vage uitspraak is een zeer zwakke vertaling van de wens geuit door de subgroep "stralingsbescherming" van de groep "Gezondheid", die zeer concreet is en verwijst naar een vorm die in sommige landen tot stand kwam, waar de nucleaire veiligheidscontrole gedaan wordt door een zelfstandig orgaan onder rijkstoezicht.

Het kan ons niet verbazen dat deze aanbevelingen afgezwakt werden, wanneer we de samenstelling van de Commissie van Beraad bekijken.

Zo is de assessor van de groep VI "Gezondheid" een hoge ambtenaar van het Ministerie van Volksgezondheid. Normaal kan men van een hoge ambtenaar niet verwachten dat hij administratieve geplogenheden op de helling zet. Het valt niet onder zijn bevoegdheid en hij ontving daartoe geen opdracht. Verder leidt één van de drie verslaggevers van de groep V "Veiligheid" de afdeling "Sûreté nucléaire et environnement" bij de vereniging Vinçotte, na een tijd gewerkt te hebben bij "Traction et électricité" van de holding Société Générale de Belgique.

Wij onderschrijven de optie genomen door de subgroep "Stralingsbescherming" om controle en studie van vestigingsplannen te laten uitvoeren door een autonoom organisme onder rijkstoezicht (b.v. paritair samengesteld Vakbonden - milieuorganisatie-bedrijfsleven - overheid).

Het beste voorbeeld van zulk een organisme vinden we in de USA, waar de "National Regulatory Commission" instaat voor de veiligheid, de kwaliteitscontrole op gebouwen en materialen, keuze van vestigingsplaatsen en verlenen van exploitatievergunningen, toezicht op handelsactiviteiten (verkoop van splijtstof e.d.) en met de coördinatie van vorsingswerk op het gebied van veiligheid en controle.

De "National Regulatory Commission" valt onder de volledige verantwoordelijkheid van het Congress.

Op dit ogenblik hangen al deze activiteiten in België af van vier verschillende ministeries : Economische Zaken, Tewerkstelling en Arbeid, Volksgezondheid en Gezin en (evenwel zonder werkelijke bevoegdheid) van het Staatssecretariaat voor het Leefmilieu.

We beschuldigen geenszins de hoger genoemde diensten op dit ogenblik slecht te werken of de waarheid te vervalsen. Wij vinden een structuurwijziging echter essentieel nu de kernenergie zo sterk is uitgebreid om meer middelen ter beschikking te hebben voor belangrijke taken van controle en bestuderen van vestigingsplannen, en opdat deze door een onafhankelijk organisme zouden gebeuren om slechte werking door sleur in de toekomst te vermijden, rechtstreeks onder de controle van het parlement.

Rampenplan:

Niemand ontkent nog dat een kerncentrale niet volstrekt veilig is. Tengevolge van een plots sterk verlies aan koelwater zou de reaktor-kern kunnen smelten. Daardoor zou een wolk radioactieve stoom vrijkomen die relatief minder heet zou zijn dan een radioactieve wolk na een kernbomontploffing, en dus langer in de omgeving zou blijven hangen. Grote oppervlakten zouden moeten geëvacueerd worden (tot 100 km²) (7) In de onmiddellijke omgeving van het ongeval dienen dekontaminatiemaatregelen getroffen voor de bevolking.

Wij vinden het dan ook eigenaardig dat de bevolking in het geheel niet geïnformeerd wordt over de wijze waarop deze maatregelen zouden plaats hebben. Het organisatie-hulp plan (OH-plan) dat aan de lokale overheden ter beschikking gesteld werd vertoont ook heel wat zwakheden.

Het O-H-plan is bestemd voor het ingrijpen bij zware ongevallen in de kerncentrale Doel, de thermische centrale Kalle en de Chemische bedrijven Bayer, Progil en Haltermann.

In de eerste plaats wordt melding gemaakt aan de dienst 900, die op haar beurt de hulpdiensten van Oost-Vlaanderen verwittigt, indeze volgorde: Brandweer Beveren-Waas, waarvan de bevelhebber de hulp kan invoeren van de brandweer St-Niklaas en Gent. Van de Antwerpse hulpdiensten is geen sprake !
Verder waarschuwt de dienst 900 de rijkswacht (distrikt St-Niklaas) die het alarm doorgeeft aan de burgemeester van het getroffen gebied (nu Beveren). Deze verwittigt, na advies van de brandweercommandant ter plaatse de provinciegouverneur (van Oost-Vlaanderen) en de adviseur- Provinciale chef - civiele bescherming. Zij verifiëren onderling het doorgekomen noodbericht. Dan beslist de gouverneur of er aanleiding bestaat tot het instellen van een gecoördineerde hulpactie, en bij interprovinciaal of - nationaal gevaar, tot het verwittigen van de Minister van Binnenlandse Zaken. (Die dan weer de provinciegouverneur van Antwerpen moet waarschuwen, en eventueel de Nederlandse overheid. Het dokument vermeldt niet of dit laatste moet geschieden via het Min. van Buitenlandse Zaken en de Belgische consulaire diensten in den Haag).
Verder behandelt het OH-plan de samenstelling van een koördinatiekomitee en de uit te voeren taken. Deze omvatten politie en verkeer, telekommunikatie, onderbrengen van de bevolking en vervoer van gewonden. Eén enkel zinnetje behandelt het samenstellen van ploegen voor metingen van de radioactiviteit.

(Als informatie voor de voorlichting over de veiligheid van de centrale om de zich tegen te beschermen is niet van toepassing)

De tekortkomingen van dit OH-plan zijn flagrant. Het nemen van interprovinciale of internationale maatregelen wordt sterk vertraagd door het strikt volgen van de administratief-hiërarchische weg (door de provinciegrenzen bepaald) Dit strookt bovendien niet met de werkelijkheid, want vermits Doel aangesloten is op het Antwerpse telefoonnet is het centrum 900 van Antwerpen datgene waar het alarmbericht binnekomt. Het OH-plan kent echter verder geen enkele taak toe aan de Antwerpse hulpdiensten. Belangrijke maatregelen, zoals het uitdelen van Jodiumpastilles aan de bevolking (om het opnemen van radioactief jodium door de schildklier te beperken) en het nemen van dekontaminatie-maatregelen zijn niet voorzien.

Wij twijfelen er niet aan of dit OH-plan is slechts een dokument, opgesteld om de lokale overheid zand in de ogen te strooien. (Terwijl de bevolking zelf helemaal in het ongewisse gelaten wordt). Vermoedelijk bestaat er wel een degelijk plan, maar wil men de grootscheepse maatregelen die nodig zijn bij een nucleaire ramp geheim houden (wellicht afbakenen van zones die de bevolking slechts mag verlaten na dekontaminatie-maatregelen). Ontsnappingspogingen zouden dan met alle middelen tegengegaan worden.

Zou het niet beter zijn de bevolking nu reeds op de hoogte te brengen van de maatregelen die men denkt te nemen. Ook de Nederlandse bevolking, op nauwelijks 7 km van de kerncentrale Doel ?

NOOT

- 1) Het toekennen van een exploitatievergunning berust momenteel bij de Bestendige Deputatie van de provincie Oost-Vlaanderen. Het schepencollege van Beveren (de gemeente Doel is per 1 jan.77 gefusioneerd met Beveren), heeft het verlenen van deze vergunning op 25/2/77 gunstig geadviseerd. De avond van 25 februari had het schepencollege een officieuze (en wettelijk niet vereiste) bijeenkomst van de gemeenteraad belegd om haar beslissing mee te delen. Als voornaamste argument voor het positief advies werd de situatie van overmacht aangehaald : " Die kerncentrale komt er toch ...", zei burgemeester Van der AA? Enkele gemeenteraadsleden hadden voordien gepoogd AktieKERN-Antw. op deze gemeenteraad uit te nodigen, om onze argumenten tegen de vestiging te horen. De burgemeester wenste ons enkel uit te nodigen indien de andere partij - EBES - ook zou komen. De mensen van EBES hadden echter geen interesse. De krachten die zich verzetten tegen een open en eerlijke informatie over kernenergie hebben eens te meer gezegevierd.
- 2) Potemans, M. Exploitatie-ervaring met de Belgische kerncentrales (Voorlichtingsseminarium over de kernenergie, Avignon-Tricastin, 2-4 febr. 1977 p.4) De heer Potemans is ex-directeur van de kerncentrale te Doel, nu public relations directeur van EBES.
- 3) Ibidem p.10 Ter gelegenheid van de revisie van de centrale (wanneer de reaktor stil ligt) wordt steeds veel extern personeel aangeworven

(via interimbureaus e.d.). De voorlichting over stralingsgevaar en de middelen om er zich tegen te beschermen is miniem en voor diegenen die met de nachtploeg opkomen zelfs nihil.

- 4) Ibidem p.6
- 5) " p.13
- 6) Al deze tabellen komen uit de onder noot 2 geciteerde bron p.8-9
- 7) Zie Reaktorveiligheid, AktiekERN-Antwerpen, Jan.'77

AANHANGSEL

Ligging kerncentrale Doel: "Paardeschor"

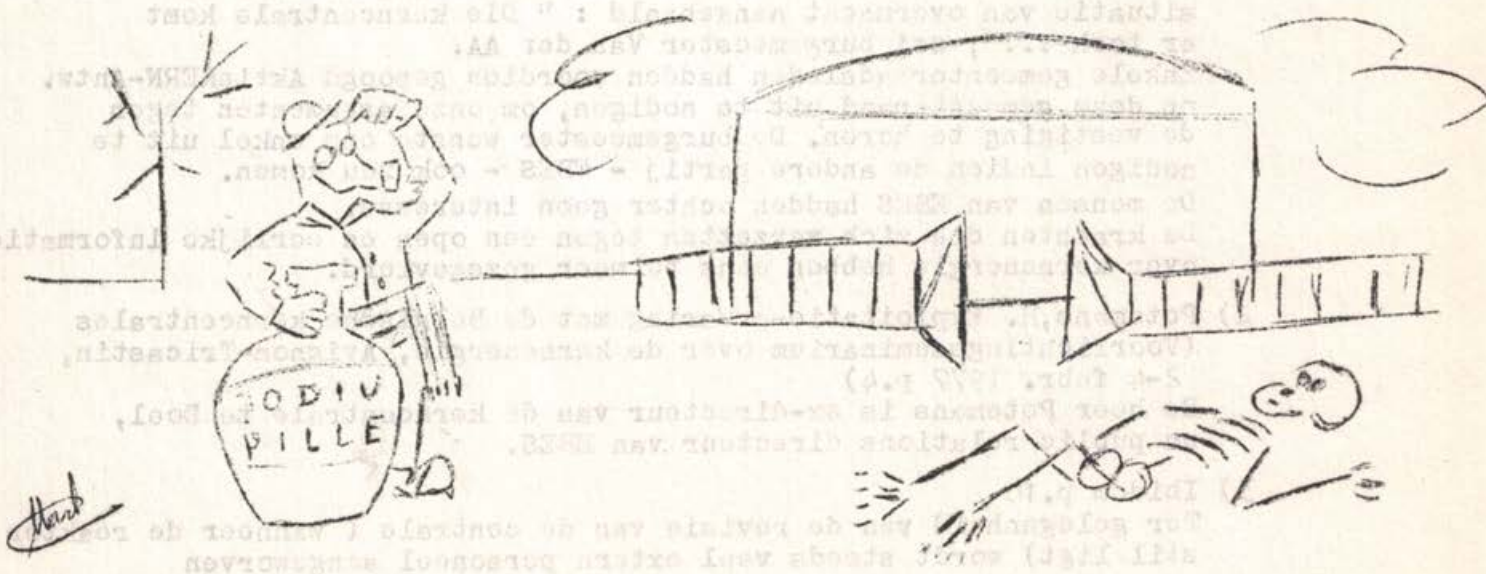
- 1,5 km ten noorden van het dorp Doel
- 16 km in NW richting van OLVrouwkathedraal te Antwerpen
- 3,2 km van de Nederlandse grens in N.W.-richting

bevolking rond de kerncentrale

	België	Nederland	werknemers omliggende bedrijven
0 - 3 km	1.500	-	
3 - 5 km	bijna geen	200	
5 - 10 km	19.000	6.000	
10 - 15 km	139.000	24.000	+60.000
Totaal 0-15km	160.000	30.000	+60.000

aard van de bodembezetting rond de centrale binnen de straal van 15 km

	België	Nederland
bossen	1.500 ha.	3.000 ha.
onbewerkt, gebouwen	16.500 ha.	12.000 ha.
landbouw -weide	9.000 ha.	3.000 ha.
-akkers	14.000 ha.	11.000 ha.

AMERIKA KOMT TERUG VAN KERNENERGIE.

Terwijl West-Europa droomt van een uitbreiding van de kernenergie, werden de twee laatste jaren 130.000 Mw-nucleair uitgesteld of afbesteld in de V.S.A. Waarom?

De eerste reden is het economisch aspect. Kerncentrales zijn kapitaalintensief. Dit brengt uiteraard meer investeringen met zich, maar in de algemene economische recessie zijn deze moeilijk te vinden. Vooral de regeringen hebben kerncentrales willen pousseren, zonder eerst ooit een goede commerciële basis te hebben gelegd. Gevolg is dat de staatssteun steeds nodig blijkt wat voor privé-investeerders betekent dat hun macht beknöt wordt. In bepaalde gevallen blijken thermische centrales beterkoop dan nucleaire, indien de steenkollagen bv. gemakkelijk toegankelijk zijn. Meer centrales, en meer kerncentrales, bleken nodig te zijn omdat de jaarlijkse groei van het elektriciteitsgebruik ca. 7 % zou bedragen. Nu echter is vastgesteld dat de wet van D. Ricardo i.v.m. de toe- en afnemende meeropbrengst ook hier speelt. Het verbruik neemt slechts toe met enkele procenten nl. 2,5% à 3% reëel. Tenslotte zijn er voorbeelden van grote firma's die een punt hebben gezet achter de bouw van nucleaire centrales zoals bv. American Electric Power Co.

Een tweede reden is de bezorgdheid omtrent de mogelijke tekorten in de werking van een kerncentrale. Angstpsychose moet vermeden worden, maar zaken die voorgevallen zijn verdienen de nodige aandacht.

Haarscheurtjes in de koelwaterleiding leidden tot oververhitting en beschadiging van de splijtstofelementen. Een gat van 2,5 cm in een buis van een stoomgenerator met meer dan 100 liter/minuut debiet, lokte radio-aktiviteit van het primaire naar het secundaire circuit. Corrosie van de metalen kwam frequent voor en dit door een residu van een fosfaatwaterbehandeling om corrosie in de buizen tegen te gaan: het werkte dus dubbel! Ook het gebruik van zirconium wordt door bepaalde wetenschapslui in vraag gesteld. Een 6-uur lange brand in een kunststofbekleding van elektrische leidingen liep gelukkig af daar nog juist met voldoende koeling 2 reactoren van een centrale stilvielen. Maar wat indien er iets misloopt met het koelsysteem?

Een rustiger benadering van het probleem is hoogst nodig. Kerncentrales blijken onveilig; onbetrouwbaar en onvolwassen te zijn. Of besluiten wij met een citaat van A. Mc Cormach, president van de Power System Group van General Atomic: "...de fundamentele oorzaak van de malaise is de aard van de nucleaire industrie zelf."

Bron: De Nieuwe Linie dd. 28.01.76 blz. 5
Amerika komt terug van kerncentrales.
Casper Schuuring.

DOEL IV : OP WELKE BASIS ?

De minister van Economische Zaken heeft in 1975 een commissie opgericht die belast werd met het identificeren en evalueren van de problematiek inzake het gebruik van kernenergie in ons land. Dit probleem is zo omvattend dat verschillende werkgroepen de verschillende aspecten hebben onderzocht, o.a. het economisch aspect i.v.m. de ontwikkeling van de elektriciteitssector tijdens de periode 1975-'85.

Het is zonder meer duidelijk dat er een nauw verband bestaat tussen de economische groei en het energieverbruik. Economische groei kan worden uitgedrukt in termen van aangroei van het Bruto Nationaal Product (BNP). Hiervoor werden door de werkgroep 3 groeiscenario's vooropgesteld: 2,5, 4 en 5,5 procent gemiddelde jaarlijkse groei van het BNP.

Uitgaande van vorige 3 hypothesen werd een tijdschema voor 4 scenario's inzake energieverbruik uitgewerkt, zoals blijkt uit de volgende tabel :

Toename van het elektriciteitsverbruik met een jaarlijks percentage van :				
	3,4 %	5,4 %	7,7 %	9 %
<u>Totaal te installeren vermogen in MW (na Doel III Tihange II)</u>				
1980 - 1985	1000	4600	5900	7200
1985 - 1990	2300	1300	5200	5900
<u>Aantal centrales (*)</u>				
1980 - 1985	1	4	5	6
1985 - 1990	2	1	4	6

(*) De eerste twee centrales zijn steeds eenheden van 1000 MW, de volgende hebben een vermogen van 1300 MW.

De werkgroep heeft, zich steunend op internationale en nationale beschikbare prognoses, een scenario van economische groei (BNP) van 4 procent als aanvaardbaar geacht. In het kader van die hypothese werd voor het energieverbruik een stijgingspercentage tussen 5,4 en 7,7 procent aangenomen. Dit verdisst de oprichting van 2 centrales (waarvan ondertussen reeds beslist is dat één ervan Doel IV zal zijn) die in 1981 en 1982 in bedrijf zullen kunnen worden genomen. Bij een beperkte groei echter van 3,4 procent (overeenkomend met een stijging van 2,4 procent van het BNP) zouden beide centrales pas tussen 1985 en einde 1987 in bedrijf moeten worden gesteld. De eerste centrale van 1300 MW zou einde 1989 moeten werken i.p.v. 1983. Uit beide scenario's kan men bijgevolg afleiden dat er een verschil is van 5 à 6 jaar voor indienstneming van de 2 eerstvolgende centrales.

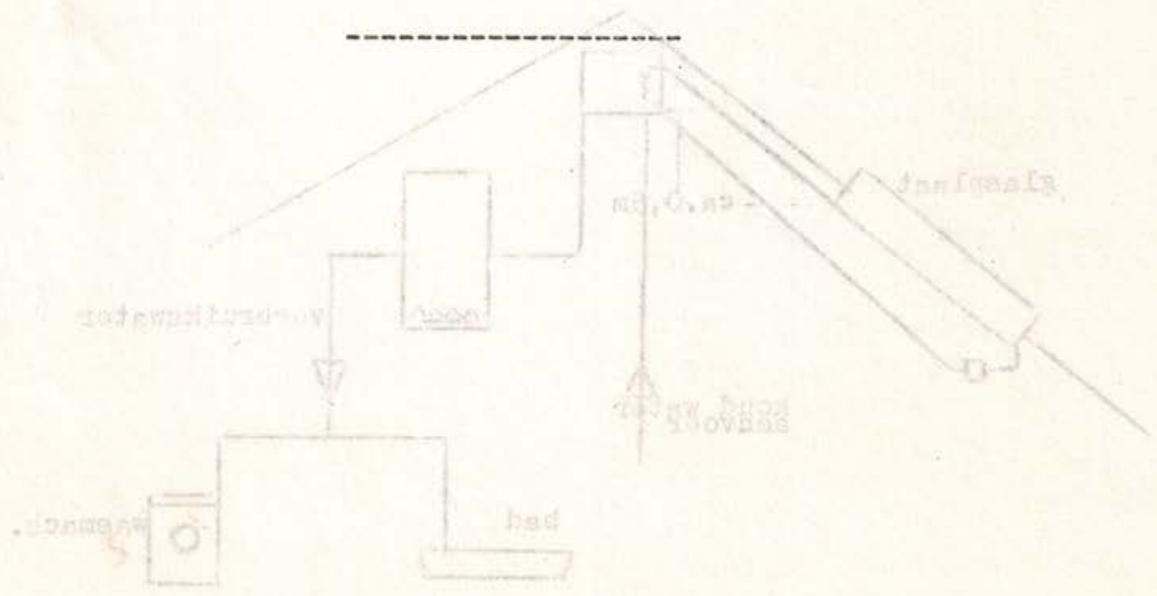
Indien men nu de vooruitzichten van het Ministerie van Economische Zaken en de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven als maatstaf neemt voor de te verwachten economische groei 1977 dan heeft men een vrij sombere prognose : slechts 1,7 procent groei. Daarnaast zijn er andere redenen die een vermindering van groei zullen veroorzaken, zoals :

- 1) status-quo van de bevolkingsaan groei
- 2) stijging van de reeds hoge elektriciteitsprijs
- 3) selectieve industriële planning waarbij niet langer naar de expansie van de energie-intensieve sector wordt gestreefd, hetgeen vroeger wel het geval was.
- 4) meer aandacht aan de economie van de elektriciteitsverdeling binnen de industrie
- 5) recessie (vermindering in BNP van 2 % gedurende '75)

Zelfs indien andere bronnen zich weinig optimistischer uitlaten kan men moeilijk boven een geringe groei van 2,4 % uitkomen. Het schijnt ons - ABLLO - veel realistischer te werken met een groeipercentage van 2,4 voor de eerstvolgende jaren.

Wolnu, in dit perspectief dient aangaande de beslissing voor de bouw van de 2 volgende centrales, waaronder Doel IV, allerm minst haast worden gemaakt. Evenmin kan de aankoop van deze 2 centrales onze stellingname daaromtrent wijzigen. We zijn er van overtuigd dat een beslissing inzake de bouw van een nieuwe kerncentrale minstens tot 1979 kan worden uitgesteld.

Inmiddels kan een politiek van energiibesparing er voor zorgen dat deze datum niet enkel gehaald wordt, maar eventueel nog met 1 of 2 jaar verschoven .

BR-1 : "De B-waak" van S.I. 76

ALTERNATIEVE TIP:

ZONNECOLLECTOR VOOR WARMWATERLEVERING OP DE MARKT

Steunend op de ervaring uit binnen-en buitenland heeft een Nederlands ingenieursbureau de "Solaq" zonnewarmtecollector ontwikkeld, die door een bedrijf uit Nijmegen op de markt wordt gebracht.

De installatie bestaat uit een opvangelement (3,8 m² netto) en een voorraadtank van 200 l. De installatie kan jaarlijks 1.500 kw/h leveren en daarmee ongeveer driekwart van de warmwaterbehoefte van een gemiddeld gezin dekken.

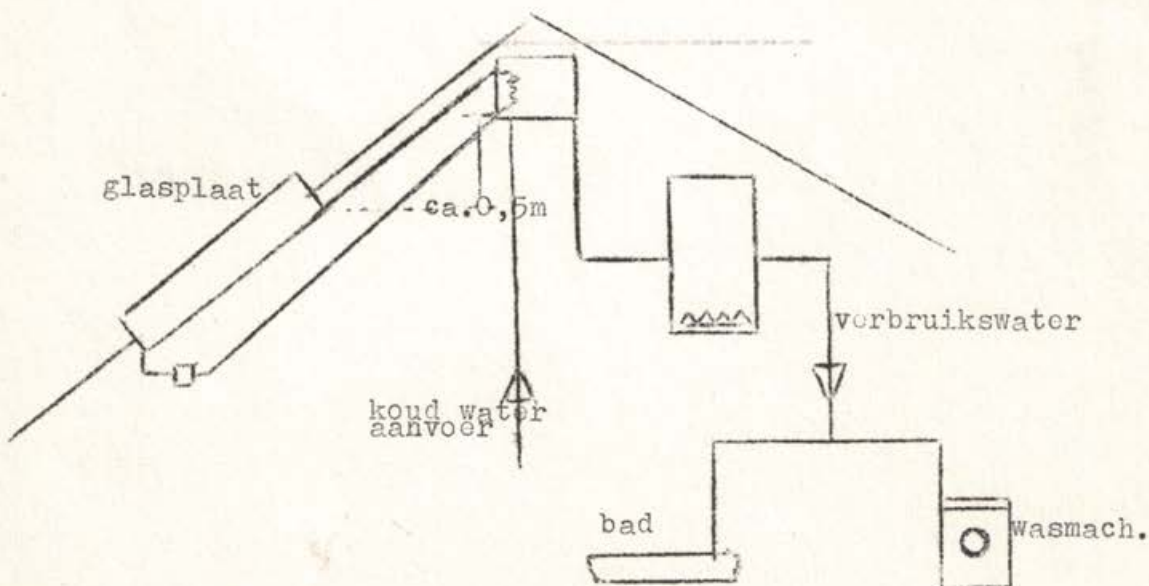
De collector gelijkt op een dakraam (240x180x10 cm) en is esthetisch zeer aanvaardbaar. De collector bestaat uit een aluminium raamwerk met een enkele beglazing (5mm) aan de voorzijde en een absorptieplaat van zwart gelakt aluminium of staal, met daarachter 50 mm steenwol en afwerkplaat. De zwarte plaat absorbeert de zonne-energie vrijwel geheel. Om nu deze geabsorbeerde warmte nuttig te kunnen gebruiken, zijn in de plaat kanalen aangebracht waar water doorheen stroomt. Het koude water wordt aan de onderzijde ingevoerd, door de verwarmde plaat verwarmd en aan de bovenzijde als heet water afgevoerd naar een opslagvat. Van daar kan het voorverwarmde water, al of niet verder opgewarmd in een wandgasketel, naar bad of keuken stromen.

Op een zomerse dag kan een opbrengst van ca 18 kw/h worden behaald; daarmee kan 400 l water tot ca. 55°C worden verwarmd.

De toegepaste materialen voldoen aan hoge kwaliteitseisen. De collectoren zijn bestand tegen allerlei invloeden van binnen en buiten en temperaturen tot 150 ° C.

De constructie is bovendien heel eenvoudig en onderdelen kunnen zonder problemen worden uitgewisseld. De collectoren kunnen op dezelfde wijze als dakramen in het dak worden opgenomen, maar kunnen ook apart worden opgesteld. Onderhoud is gering vanwege het ontbreken van bewegende delen. Ook het schoonhouden van de glasruit is beperkt.

Een schema van een installatie. Zoals je merkt: eenvoudig.

Bron : "De Bouwkroniek" van 2.1.76

UIT DE BETOGING VAN 4/12/76 TE ANTWERPEN, INGERICHT DOOR HET AKTIEKOMITEE TEGEN DE VERSPILLING VAN LANDBOUWGRONDEN.

Lied ter verhoging van de feestvreugde:

(op de wijs van " twee emmertjes water halen ")

- Twee emmertjes zand gaan halen
- Twee emmertjes spuiten
- Voor d'hoge pieten hun duiten
- Voor een industrieterrein
- Boeren mogen er niet meer zijn.

Er is nog meer:

Niet alleen is de landbouwgrond het belangrijkste produktiemiddel van het landbouwbedrijf, maar worden wij door de achteruitgang van de landbouwoppervlakte in ons land en de EEG, meer en meer afhankelijk van voedselinvoer uit het buitenland, voornamelijk uit de USA. De laatste tijd komen verschullende dreigingen vande USA om het voedsel als wapen te gebruiken in de ekonomische konkurrentiestrijd. Een voedselbeleid in dienst van het volk, moet zoveel mogelijk op zelfvoorziening gericht zijn.

waarom deze betoging :

PLANNEN: OPSPUITINGEN, GRAAFWERKEN, BETONNEREN,

Het poldergebied op de Linkeroever wil men volledig (6000 ha.) omzetten in haven- en industrieterrein. Deze plannen zijn reeds gedeeltelijk in uitvoering.

GEVOLGEN: BROODROOF, VOLKSVERHUIZING, ALGEMENE VERWOESTING, ...

Ruim 500 landbouwersgezinnen verliezen hun grond, boerderij en gera- ken in nood, want de onteigeningsvergoedingen zijn véél te laag en ande- re grond is niet meer beschikbaar. Sommigen maken dit drama reeds voor de tweede keer mee, na eerst verjaagd te zijn van de Rechter- oever !

Alle mensen die dank zij deze boeren hun brood verdienen (handelaarsp..) kunnen hun zaak opdoeken.

Het argument dat er door deze havenuitbreiding werkgelegenheid wordt geschapen is volksverlakkerij:

- omdat er maar zeer weinig bedrijven zijn die wensen te investeren, omwille van de ekonomische toestand en de onzekere toekomst van de Antwerpse haven
- omdat die bedrijven die er dan toch komen maar weinig werkgele- genheid bieden, en zeker niet voor mensen uit het Waasland. Voor petrochemische industrie bv. heeft men geschoolde arbeiders no- dig en geen ongeschoolde boeren zonder land.

Al deze mensen, de inwoners van Kallo en Doel, kunnen hun dorp de- finitief vaarwel zeggen. Waarmooten zij naartoe ?

6000 HA. LANDBOUWGROND VOOR ALTIJD VERLOREN.

Jaarlijks verdwijnen in België meer dan 15000 ha. landbouwgrond en groenzone voor wegenbouw, stadsuitbreiding en industrialisering. Hierdoor worden wij voor onze voedselvoorziening afhankelijk van het buitenland.

Een prachtig landschap en rijke natuur verdwijnen.

Op de Rechteroever liggen nochtans nog enorme opgespoten terreinen braak : dat men die eerst gebruikt ! Ook de reeds opgespoten gronden op Linkeroever worden verspild. Van de 2600 ha opgespoten industrie- gebied op Linker- en Rechteroever zijn slechts 970 ha. bezet !

Waarom dan toch de bevolking verder van zijn vruchtbare landbouwgronden en uit zijn geboortestreek blijven weggagen, een onzekere toekomst tegemoet ?

De grote ring rond Antwerpen is slechts nuttig tussen de Tijsmanstunnel op de Rechteroever en de aansluiting met expresweg 617 (kustweg) op de Linkeroever. Voor de rest moeten groenzones en landbouwgronden zinloos opgeofferd worden.

(tot zover het pamflet - van de betoging waaraan ook ABLLO deelnam - met op de keerzijde nog enkele uitspraken :)

- " Men zou de kernenergie kunnen vergelijken met de modernste sneltrein, dit is deze die vlugger rijdt, comfortabeler is en gezelliger dan al de andere types. Alleen ontbreekt er één enkel 'detail' aan : de trein heeft geen remmen. Toch beslist men de trein in dienst te nemen, in de veronderstelling dat men onderweg wel een remsysteem zal uitvinden en kunnen aanbrengen." (K. Poma - staatssecretaris voor leefmilieu)

- " Men kan er van uitgaan dat men op het gebied van de milieuverslechtering met de ongecontroleerde industrialisatie van de Linker-Scheldeoever onvermijdelijk rampen mag verwachten." (Prof. Dr. P. H. Virenque - econoom UFSIA)

- " Simulatieproeven hebben aangetoond dat het doorvaren van de bochtafsnijding van Bath geen eenvoudige zaak zal zijn. Bovendien werd tijdens de proefneming het vaarwater over de gehele breedte ter beschikking gesteld, wat in de praktijk wel anders zal liggen." (Dhr. J. M. Bannink - Nederlands Loodsenblad, nov. 75)

- " In het Antwerpse havengebied draaien 92 nijverheidsinstellingen van 36 bedrijven zonder dat zij beschikken over een exploitatievergunning." (De Standaard 5/2/76)

- " De grootste Belgische rederijen verstoppen niet langer hun skeptisisme over het belang van de afsnijding van de bocht van Bath." (De Standaard 15/1/76)

- " De havenbegroting sluit voor '76 met een deficit van 700 miljoen" (De Standaard - "havenstad haalt nieuw rekord" - 4 /12/ 75)

- " De Belgische Schoepvaartvereniging verklaarde onlangs dat het Baalhoekkanaal op korte termijn maar weinig nut heeft voor Antwerpen. De bocht van Bath mag slechts afgesneden worden wanneer alle technische moeilijkheden worden opgelost." (De Standaard 10/3/76)

- " De intense en ingrijpende baggerwerken in de Schelde hebben momenteel een volume bereikt van meer dan 20 miljoen kubieke meter per jaar. "

"Een indrukwekkende kustontzanding wordt vastgesteld tot Cadzand". (SOS Westerschelde 1976)

- " De industrieën in Antwerpen gebruiken 60 procent van ons drinkwater, waarna het zeer vervuild in de Schelde wordt geloosd." (Prof. Dr. A. Heyndrickx; Knack 8/9/76)

DE INVLOED VAN LUCHTVERONTREINIGING IN AMSTERDAM-NOORD OP

DE LUCHTWEGEN VAN 10- EN 11-JARIGE SCHOOLKINDEREN.

Een onderzoek van het Instituut voor Maatschappelijke Gezondheidszorg, Erasmus Universiteit Rotterdam (Samenvatting van het onderzoek door het GAL. Publicatie door GAL, met toestemming van de Erasmus Universiteit Rotterdam, afgestaan aan A.B.:L.O.)

In Amsterdam, ten noorden van het IJ aan weerszijden van het Noordhollandse Kanaal, liggen enkele woonwijken, welke direkt grenzen aan een industriegebied.

Naar aanleiding van vragen gesteld in de A'damse gemeenteraad, werd in deze wijken een onderzoek verricht waarbij in november 1971 1.446 scholieren een longfunctie-onderzoek ondergingen, aangevuld met enquête gegevens over de gezondheidstoestand van het kind en de door de ouders ondervonden hinder van de luchtverontreiniging. Daarnaast werden in Den Helder 318 kinderen op dezelfde wijze onderzocht.

De voordelen van het onderzoeken van kinderen boven het onderzoeken van volwassenen zijn :

1. Kinderen roken niet, of in elk geval weinig en nog slechts kort;
2. Kinderen zijn nog niet blootgesteld aan beroepsrisiko voor ademhalingsorganen;
3. Kinderen leggen niet een grote woon-werkafstand af, waardoor bijvoorbeeld een deel van de dag wordt doorgebracht in een omgeving met luchtverontreiniging die veel hoger of juist veel lager is dan die in de eigen woonomgeving;
4. Kinderen hebben nog een betrekkelijke korte voorgeschiedenis van luchtwegenaandoeningen die hun konsekventies hebben voor de longfunctie.
5. De steekproef die men uit kinderen kan samenstellen is veel nauwkeuriger te omschrijven, zodat vergelijking met de controlegroep in het algemeen betrouwbaarder resultaten oplevert.

Onlangs wijdde W.W. Holland een hoofdstuk aan de konsekventies van luchtverontreiniging voor kinderen. (Holland, W.W. ed., Air pollution and respiratory disease. Technomic publ. Co Inc., Westport Connecticut, 1972). Op basis van eigen onderzoeken nauwgezet literatuuronderzoek komt hij tot de volgende conclusies :

- luchtwegenaandoeningen vormen - in Engeland - een belangrijk doodsoorzaak bij kinderen ;
- er is een bewezen relatie tussen luchtverontreiniging en luchtwegenaandoeninge bij kinderen;
- deze relatie is zeer uitgesproken aanwezig voor symptomen van luchtwegenaandoeningen, d.w.z. klachten over hoesten, verkoudheid e.d.;
- dit verband bestaat ook tussen blootstelling aan luchtverontreiniging van resultaten van longfunctietests, zij het vaak minder duidelijk;
- individueen die hun jeugd in een omgeving met hoge luchtverontreiniging hebben doorgebracht zijn ook later gevoeliger voor luchtwegenaandoening dan anderen.

Het feit dat het verband tussen luchtverontreiniging en symptomen zoals hoesten vaak eerder te vinden is dan een verband tussen luchtverontreiniging en longfunctietests wordt ook nog eens bewezen in het grote onderzoek bij volwassenen door Van Der Lende (R. Van Der Lende, Epidemiology of chronic non-specific lung disease, Proefschrift, Assen, 1969). Door de Environmental Protection Agency in de Verenigde Staten zijn ook verschillende onderzoeken bij kinderen verricht. Uit de voorlopige, nog niet gepubliceerde, resultaten van deze onderzoeken blijkt dat bij geringe verschillen in SO₂-verontreiniging er ook verschillen in luchtwegenaan- doening en longfunctie optreden.

Gezien al het voorafgaande werd de vraagstelling als volgt geformuleerd: "Heeft de in Amsterdam-Noord bestaande luchtverontreiniging een meetbare nadelige invloed op de luchtwegen van een om- schreven groep schoolkinderen?"

Opzet van het onderzoek.

Het onderzoek had betrekking op één leeftijdsgroep, namelijk de 10-jarigen. De steekproef bestond uit kinderen geboren tussen 1.10.1960 en 30.9.1961, die in november 1971 de lagere scholen die binnen het onderzoek vallende wijken of wijkdelen liggen, bezochten. De wijken waarop het onderzoek gericht was waren de wijken 71, 72, 74 en 75 in Amsterdam-Noord. Deze wijken liggen bij de gemiddelde windrichting juist onder de rook van de industrieën. De meetpunten voor SO₂ in deze wijken registreren hogere jaargemiddelden en hogere pieken dan meetpunten elders in de stad. Daarnaast werd een vergelijkend onderzoek gehouden in Den Helder.

Uitvoering van het onderzoek.

Het onderzoek van de Amsterdamsse kinderen vond plaats in de periode 8-19 november 1971. De kinderen werden van school gehaald en gebracht met een bus. Het onderzoek vond alleen 's ochtends plaats, waarbij er wel op gelet werd dat kinderen nooit op de betreffende ochtend in schoolverband hadden gezwommen. Mogelijke storende invloeden door het weer werden zoveel mogelijk uitgesloten doordat alle gebieden ten minste twee keer aan bod kwamen, met een interval van verschillende dagen. Later in de maand, op 25 en 26 november 1971, werd in Den Helder een controle-onderzoek verricht.

De resultaten

De resultaten van het onderzoek zijn weergegeven in de hiernavolgende tabellen. Vooral tabel 4 is een verdere studie overwaard.

Voor het geheel van de studie kwamen de onderzoekers tot de volgende conclusie:

1. In de wijken 71, 72, 74 en 75 in Amsterdam-Noord treden duidelijk hogere SO₂-concentraties op dan elders in Amsterdam.
2. De bevolking van deze wijken rapporteert duidelijk hinder van luchtverontreiniging.
3. In deze wijken komen bij 10-11-jarigen significant meer klachten over hoesten bij opstaan en over verkoudheid, keelpijn of hoesten in de laatste 7 dagen voor.

4. De luchtverontreiniging in deze wijken heeft, via deze frequentier optredende luchtwegenaandoening, een kleine maar significante nadelige invloed op de longfunctie van deze kinderen.

De gevolgen voor de latere gezondheidstoestand van het individu dat jarenlang aan deze nadelige invloed blootgesteld is geweest, is op grond van dit onderzoek niet te schatten. Rosenbaum (1961) toonde aan dat dienstplichtige militairen die als kind in industriesteden in Engeland hadden gewoond, veel gevoeliger waren voor luchtwegenaandoeningen dan zij die als kind elders gewoond hadden.

Holland (1972) konkludeert dan ook, dat onderzoek bij kinderen nooit het totale gevaar van blootstelling aan luchtverontreiniging weergeeft, omdat symptomen die bij kinderen nog onbelangrijk lijken zeker kunnen bijdragen tot het ontstaan van chronische luchtwegenaandoeningen op latere leeftijd.

Tabellen.

Tabel 1 Last van luchtverontreiniging in procenten

Graad van hinder	Omschrijving graad van hinder	Den Helder %	Amsterdam %
1	Geen hinder	80	22
2	Weinig hinder	13	35
3	Matig ernstige hinder	1	25
4	Ernstige hinder	0	8
5	Zeer ernstige hinder	0	4
Geen inlichtingen		6	6
Gemiddelde graad van hinder		1,1	2,2
Aantal deelnemers aan het onderzoek		307	1.231

Tabel 2 Klachten luchtverontreiniging in procenten

	Den Helder %	Amsterdam %
Laatste 4 weken last ondervonden	8	42
Stank	3	33
Benaauwdheid	1	10
Prikkelhoest	0	13
Rode of tranende ogen	0	8
Misselijkheid	2	7
Stof of roet	2	41
Andere klachten	2	14
Aantal deelnemers aan het onderzoek	307	1.231

Tabel 3

Totaal aantal klachten in procenten.

Totaal aantal klachten	Den Helder	Amsterdam
0	5	3
1	5	25
2	1	20
3	1	11
4	0	4
5		2
6		1
7		1
Niet van toepassing	88	32

Aantal deelnemers aan het onderzoek 307 1.231

In deze tabel zijn de Verschillende klachten over aandoeningen van de luchtwegen ongenomen. De klachten over hoesten bij ontstaan, hoesten 's winters overdag en 's nachts, hoesten 3 maanden, worden in de Amsterdamse wijken significant vaker met ja beantwoord dan in Den Helder. Dit geldt ook voor de vraag over de laatste 7 dagen verkoudheid, keelpijn of hoesten.

Bij deze vraag moet echter ongemerkt worden dat de gevonden percentages niet zonder meer vergelijkbaar zijn, omdat naast het verschil in luchtverontreiniging ook het verschil in tijd en plaats hier een rol kan spelen.

Tabel 4

Luchtwegenaandoeningen

		Den Helder	Amsterdam
		%	%
Hoesten bij ontstaan :	ja	1	7
	nee	99	92
Geen inlichtingen		0	1
Hoesten 's winters :	ja	6	13
	nee	93	87
	Geen inlichtingen	1	2

Aantal deelnemers aan het onderzoek 307 1.231

Luchtweegzaamdoeningen (vervolg)

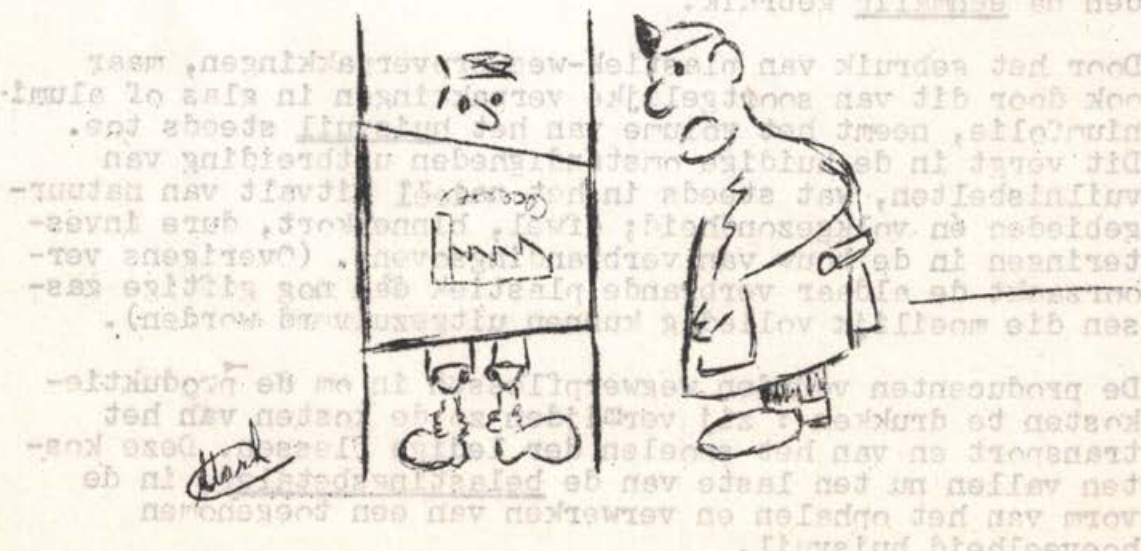
	Den Helder	Amsterdam
Hoesten 3 maanden :		
ja	2	5
nee	98	94
Geen inlichtingen	0	1

Meer dan eens longontsteking gehad :		
ja	3	5
nee	96	93
Geen inlichtingen	1	2

Astma-aanvallen gehad		
ja	1	3
nee	98	94
Geen inlichtingen	1	3

Laatste 7 dagen verkouden (andere periode)		
ja	21	30
nee	78	67
Geen inlichtingen	1	3

Totaal aantal kinderen	307	1.231

INFORMATIE OVER WEGWERPVERPAKKING

De wegwerpverpakking, vooral dan de plasticen, heeft te maken met grondstof- en energieverspilling, met milieuvervuiling en opeenhoping van afval. Zij dient de belangen van de machtsdriehoek petro-chemische niverheid - grote fabrikanten van dranken en reinigingsmiddelen - concerns van supermarkten. Als dusdanig strekt zij ertoe de groten een extra kans te geven boven de kleineren (kleine brouwerijen, melkerijen, kleinhandelaars e.a.) te geven, zodat het economisch leven steeds minder gediversifiëerd wordt. Verpakken in wegwerpverpakking betekent een deel van de kosten weg te moffelen en (dubbel en dik) door de belastingsbetaler te laten dragen. Hierover verscheen een uitgebreid dossier van "NATUUR 2000" en "BELGISCHE JEUGDBOND VOOR NATUURSTUDIE", samengesteld door Walter Ressler. We geven onze lezers van A.B.L.L.O.-krant hiervan de samenvatting :

"Wij voeren een aktie tegen de wegwerpverpakkingen, omdat ze een goed aantoonbare fout van onze wegwerpmaatschappij zijn. Dit houdt in dat grondstoffen uitgeput worden en verspreid in het leefmilieu, waar ze schadelijke gevolgen hebben.

Als eerste doel zien wij de bewustmaking van de bevolking, o.m. om de sfeer van gemakzucht op te heffen, geschapen door de reclame. Op langere termijn streven wij een wet na die o.m. de fabrikanten zou verplichten statiegeld op hun flessen te zetten.

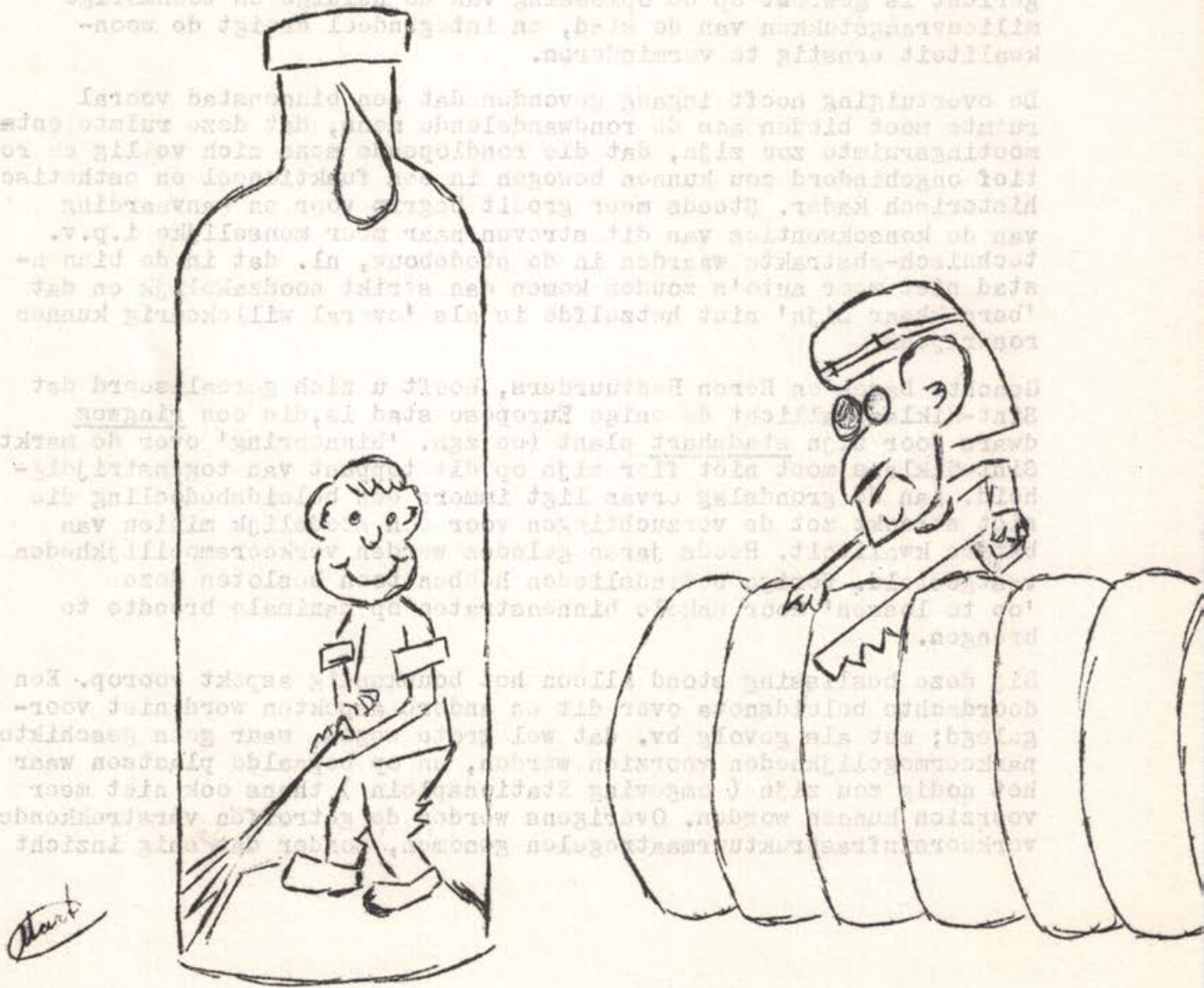
Wegwerpflessen uit plastic zijn ongewenst, daar onze aardolievoorraden nu reeds angstwekkend slinken; verder ook omdat tijdens de produktie energie verspild wordt en water en lucht zwaar vervuild worden met kankerverwekkende stoffen en met gevaarlijke zwaarmetaalverbindingen (o.m. kwik). Wij zijn niet akkoord, bovendien, met het produceren van onvergankelijke materialen; bestemd om weggeworpen te worden na éénmalig gebruik.

Door het gebruik van plastic-wegwerpverpakkingen, maar ook door dit van soortgelijke verpakkingen in glas of aluminiumfolie, neemt het volume van het huisvuil steeds toe. Dit vergt in de huidige omstandigheden uitbreiding van vuilnisbelten, wat steeds in het nadeel uitvalt van natuurgebieden én volkgezondheid; ofwel, binnenkort, dure investeringen in de bouw van verbrandingsovens. (Overigens veroorzaakt de aldaar verbrande plastic dan nog giftige gasen die moeilijk volledig kunnen uitgezuiverd worden).

De producenten voerden wegwerpflessen in om de produktiekosten te drukken : zij vermijden zo de kosten van het transport en van het spoelen der ledige flessen. Deze kosten vallen nu ten laste van de belastingsbetaler, in de vorm van het ophalen en verwerken van een toegenomen hoeveelheid huisvuil.

Het soms als tegenargument ongeworpen, mogelijk verminderen van de werkgelegenheid in de petrochemische nijverheid lijkt ons weinig terzake, omdat deze sektor weinig arbeidsintensief is, omdat de vraag naar haar produkten exponentieel toeneemt - een gedeeltelijk teruglopen van een bepaald produktieonderdeeltje wordt snel gekompenseerd en tenslotte ook omdat het een gevaarlijke en ongezonde sektor is. Het ware verkieslijker dat de werkgelegenheid bij het spoelen van flessen en bij de recyclage van wegwerpmateriaal teenaan.

Spijts alles zullen we binnen twintig jaar, bij gebrek aan aardolie en door de onhoudbaarheid van de toestand op het gebied van de pollutie toch verplicht zijn, met onze verkwisting te stoppen. Waarom beginnen we er nu niet mee, o.m. door het statiegeld opnieuw in te voeren, om zo een betere wereld te garanderen voor de komende mensengeneraties ?"

Handwritten signature

OPEN BRIEF VAN A.B.L.L.O. aan het nieuwe bestuur van de fusiegemeente GROOT-SINT-NIKLAAS ; brief die ruime belangstelling genoot vanwege de pers.

Sint-Niklaas, 4 maart '77

Geachte Heer Burgemeester,
Geachte Mevrouwen en Heren Schepenen en Gemeenteraadsleden
van de stad Sint-Niklaas en kernen Belsole, Nieuwkerken en Sinaai.

Als groepering die zich tot doel heeft gesteld de uitbouw van ons
gewest in overeenstemming te houden met de vereisten van een mens-
waardig woonmilieu, vragen wij u het stedenbouw- en verkeersbeleid
van de stad Sint-Niklaas, ter gelegenheid van deze bestuurswisseling,
grondig te onderzoeken en een ommezwaai in de optiek te overwegen.

Afgezien van het feit dat het vorige beleid door ernstige finan-
ciële problemen bezwaard wordt, stellen wij vast dat dit beleid niet
gericht is geweest op de oplossing van de huidige en toenmalige
milieuvraagstukken van de stad, en integendeel dreigt de woon-
kwaliteit ernstig te verminderen.

De overtuiging heeft ingang gevonden dat een binnenstad vooral
ruimte moet bieden aan de rondwandelende mens, dat deze ruimte ont-
moetingsruimte zou zijn, dat die rondlopende mens zich veilig en rela-
tief ongehinderd zou kunnen bewegen in een functioneel en esthetisch-
historisch kader. Steeds meer groeit begrip voor en aanvaarding
van de konsekwenties van dit streven naar meer menselijke i.p.v.
technisch-abstrakte waarden in de stedenbouw, nl. dat in de binnen-
stad niet meer auto's zouden komen dan strikt noodzakelijk en dat
'bereikbaar zijn' niet hetzelfde is als 'overal willekeurig kunnen
rondrijden'.

Geachte Dames en Heren Bestuurders, heeft u zich gerealiseerd dat
Sint-Niklaas allicht de enige Europese stad is, die een ringweg
dwars door zijn stadshart plant (de zgn. 'binnenring' over de markt)?
Sint-Niklaas moet niet fier zijn op dit toppunt van tegenstrijdig-
heid. Aan de grondslag ervan ligt immers een beleidsbedoeling die
niet stroekt met de verzuchtingen voor een stedelijk milieu van
betere kwaliteit. Reeds jaren geleden werden verkeersmoeilijkheden
vastgesteld. Vorige bewindslieden hebben toen besloten deze
'op te lossen' door enkele binnenstraten op maximale breedte te
brengen.

Bij deze beslissing stond alleen het bouwkundig aspect voorop. Een
doordachte beleidsnota over dit en andere aspecten werd niet voor-
gelegd; met als gevolg bv. dat wel grote wegen, maar geen geschikte
parkeermogelijkheden voorzien werden, en op bepaalde plaatsen waar
het nodig zou zijn (omgeving Stationsplein) thans ook niet meer
voorzien kunnen worden. Overigens werden de getroffen verstrekkende
verkeersinfrastructuurmaatregelen genomen, zonder dat enig inzicht

Stoppertu... worden... niet meer te maken...

tot stand gekomen was in de verkeersstromen in Sint-Niklaas om de eenvoudige reden dat men die niet heeft laten analyseren.

Een gevolg van de vroegere beslissingen is alleszins een overwicht in de appartementsbouw. Vermits men straten verbreedt en de kosten verhaalt op de aangelanden moet men vele bouwlagen toelaten, die alleen met flats kunnen opgevuld worden. Enkele punten wijzen erop dat men deze woonvorm bewust heeft willen aanmoedigen: talrijke straten werden getroffen door BPA's of door veranderingen in de bouwvoorschriften die hoofdzakelijk tot doel hadden het aantal bouwlagen op te drijven. Ook inzake sociale woningbouw lijkt de klemtoon eerder op woonblokken dan op eengezinswoningen te hebben gelegen.

Andermaal werden deze maatregelen genomen zonder onderzoek. De markt voor appartementen blijkt nu serieus overschat te zijn geweest; het is hier wellicht overbodig pijnlijke voorbeelden te citeren. De vraag naar eengezinswoningen daarentegen werd onvoldoende opgevangen. De wachtlijsten voor sociale eengezinswoningen zijn lang, en vele gezinnen moesten goedkope bouwgrond kopen heel ver van de stad wat de ruimtelijke ordening, het landschap en de landbouw geschaad heeft.

Meteen komt echter de verkeerspolitiek weer op de helling. De geplande verkeerswegen immers moeten gedeeltelijk door de aangelanden gefinancierd worden, die daartoe verplicht worden te voorzien in een bepaalde woonvorm, met alles samen een aantal woongelegenheden waar onvoldoende vraag naar is.

Het is pijnlijk vast te stellen dat in onze stad de gebreken tot deugd verheven werden. De verhakkeling van het stadsbeeld, de overdadige inname van de landbouwgrond, de aanmoediging van dichte verkeersstromen in de binnenstad, de langzame aftakeling van het binnenstadspatrimonium, het gebrek aan studie en onderzoek werden de bevolking voorgesteld als 'grote vizie' en 'beleidsplan'.

Waarde bestuurders, het aaneenkleven op één mooi gekleurde bladzijde van enkele losse plannetjes vormde nog geen echt beleidsplan. Dit is hoogstens een bouwkundige intentieverklaring geweest; met overwegend falikante gevolgen. Wij verzoeken u dan ook als nieuw bestuur, op gebied van wonen, stedenbouw en verkeer een andersgericht beleid te gaan voeren. Als milieuvereniging stellen wij voor dit nieuw beleid op volgende grondslag te steunen.

1. De woonbehoeften zouden geanalyseerd worden om een realistische verhouding tussen eengezinswoningen en flats van verschillende grootten en prijskategorieën te bepalen, en een realistische groeiverwachting. De woonbehoeften zouden opgevangen worden onder deze modaliteiten :
 - a) zo weinig mogelijk landbouwgrond inpalmen
 - b) voldoende zonlicht in de binnenstraten
 - c) levendigheid van het stadscentrum; uitschakeling van verplaatsingen; om deze redenen dient de nadruk te liggen op herwaardering van het binnenstadswoonpatrimonium, met lage bouwhoogte.

(Uitvoering - Vrijwilligers)

Slooppremies worden dus vervangen door zeer hoge saneringspremies; niet meer te saneren en/of te smalle en te kleine woningen moeten door de stad aangekocht worden en door de sociale bouwmaatschappijen volgens nieuwe percelen heropgetrokken. Gesubsidieerde prijsvorming moet overwogen worden om de grondspekulatie uit te schakelen en aldus nog meer gezinnen in staat te stellen een woning in de stad te kopen en te vernieuwen.

Zulk beleid gericht op de bevordering van het milieu en van betere woonmogelijkheden voor de kleine en middelmatige inkomens vergt van het stadsbestuur een mentaliteitswijziging. Tot nog toe heeft het bestuur zich zelf als een soort bekrompen promotor gedragen, door beschikbare groene ruimten te verkwanselen (bv.: hoek Begijnestraat/Rode Kruisstraat ; Baansland) en door op de overschotjes grond zgn. sociale appartementsblokken te persen, waarbij het sociale aspekt blijkt te bestaan uit de afwezigheid van de nodige bufferruimte rond het gebouw. Aan deze ontsporing van het beleid moet in ieders belang een onmiddellijk einde komen. De aanpak van de woonvernieuwing is te delikaat om zoals in het verleden lukraak gevoerd te worden. Het stadsbestuur zou zich door deskundige stedebouwers, die van de gepaste visie getuigd hebben, moeten laten assisteren.

2. Een verkeersbeleid is te ontwikkelen op basis van milieugezinde bereikbaarheid.

Het moet de bedoeling zijn de lucht schoner, het lawaai geringer, het uitzicht genietbaarder te maken; de veiligheid van de voetgangers, vooral van de schooljeugd en de derde leeftijd te waarborgen; alle winkelomgevingen en fraaie gevelgehelen te omringen met wandelruimte en open zomerterrassen; opstoppingen en het vertwijfeld parkeerplaatsje-zoeken uit de wereld te helpen; het openbaar vervoer ongehinderd doortocht te geven. Dit behelst echter geen verbanning van het autoverkeer, wel een grondige reorganisatie. Het is duidelijk dat momenteel het centrum door een overdadig aantal voertuigenbewegingen overbelast is. Hun aantal moet verminderd worden. Daarbij moet uiteraard het essentiële verkeer blijven en voorrang krijgen :

- de voetganger
- de fietser
- het bestelverkeer
- de voertuigen die veel personen ineens kunnen vervoeren zonder parkeerplaats op te eisen, d.w.z. de voertuigen van het openbare vervoer.

Vanuit de voorgestelde stadsmilieu-gezinde optiek kan deze doelstelling alleen maar bewerkt worden wanneer elke binnenstadsstraat of -plein dat autoverkeer te verwerken krijgt dat in die straat zijn oorsprong of bestemming heeft en waarbij hier en daar auto-vrije ruimten ontstaan.

Konkreet brengt dit mee:

- dat de zware doorgaande verkeersstromen uit de Plezantstraat (stadszijde), de Ankerstraat, Kalkstraat e.a. weggenomen worden;
- dat de Markt gaat ophouden als verkeerswisselaar te fungeren;
- dat het doorgaande verkeer en het verkeer van stadsdeel tot stadsdeel afgeleid wordt naar buitenstraten, in afwachting van de (zo snel mogelijk uit te voeren) aanleg van de oosttangenweg RW14 (Unigro) - Vijfstraten;

- dat het niveau van het autogebruik en de onoplosbare parkeermoeilijkheden voor binnenstadsgerichte verplaatsingen zou teruggedrongen worden door inrichting van een serieus openbaar stedelijk en voorstedelijk vervoer, van zulke kwaliteit dat niet alleen een marginale bevolkingsgroep maar ook bijvoorbeeld de stadsambtenaren, de leraars en zelfs de schepenen er graag gebruik van zullen maken.

Om de blijvende leefbaarheid van de stad niet definitief uit te schakelen, zijn enkele noodmaatregelen onontbeerlijk in de kortste termijn:

- 1- een onmiddellijk (en openbaar te maken) onderzoek naar oorsprong en bestemming en verplaatsingsmotief van het autoverkeer in Stationsstraat, Plezantstraat (op 2 plaatsen: vóór en voorbij de brug), Ankerstraat, Kalkstraat, Parklaan, Dalstraat, Kokkelboek, Spoorweglaan, Driekoningen, Klein-Hulst en Antw. Steenweg.
- 2- deblokkering van het autobusverkeer op de Markt, dat in de auto-opstoppingen te grote vertragingen oploopt;
- 3- aan huidig uitzicht en vorm van het O.L.Vrouwplein mag niet geraakt worden. Dit plein is een typisch kleinschalig stadsplein, met nog goed bewaard gevolgeheel en enkele mooie afzonderlijke gevels. De BPA's die een afbraak van ongeveer heel het plein zullen meebrengen moeten zo snel mogelijk veranderd worden; een stad die zo kultuurloos is zijn mooiste plein kapot te maken is niet waard 'Kultuurcentrum' te heten. Het verkeer aangezogen door de te verbreden Hofstraat moet uitmonden in een parkeergarage; het geplande grote verkeersknooppunt op het O.L.Vrouwplein is in strijd met het noodzakelijke uitschakelen van het doorgaand verkeer. Het asfalt vlak voor de kerkdeur moet onmiddellijk voor autoverkeer afgesloten worden en opgebroken;
- 4- Het enige niet door nieuwbouw verhakkelde gevolgeheel van de Grote Markt is de strook tussen de Catsrowijk en het O.L.Vrouwplein, de O.L.Vrouwstraat inbegrepen. Dit ensemble mag niet verwoest worden als geheel; gevelvernieuwingen moeten laagchalig blijven en met zadeldak, sommige gevels zijn heel mooi en mogen in die zin uit ons schaarse patrimonium niet verdwijnen. De bouwvoorordeningen moeten dus aangepast en de aanhangige bouwaanvraag voor een flatgebouw mag te geen prijze ingewilligd worden. Het weinige moois dat de St-Niklase gemeenschap nog bezit is wel de zachte prijs van een schadevergoeding aan de aanvrager waard.
- 5- onmiddellijke stopzetting van de systematische versmalling van de voetpaden. Een minimumbreedte is te voorzien zodat een vuilnisemmer kan staan, plus plaats voor twee kruisende voetgangers, dus 7 tegels.
- 6- onmiddellijke stopzetting van het aanbrengen van de autostadeachtige verlichtingspalen, die naar de vorm wel goed staan in een futuristische omgeving maar niet in onze stad, en die gewoon een over-verlichting betekenen, d.i. een overconsumptie van energie.

Uw bestuur heeft reeds één verkeersingreep goedgekeurd betreffende een voor onze stad typische aangelegenheid. In de Hospitaalstraat wordt parkeertoelating op straat voorzien, omdat door gebrek aan vroeger verkeersbeleid de parking van een kliniek te klein is en

niet kan uitgebreid worden. In de Hospitaalstraat rijdt nu stadsbus 2, die deze route moet volgen om dezelfde kliniek te bedienen; o.m. vanwege de aanwezigheid van deze kliniek is de busroute sterk benut. De verkeershinder in o.m. de Hospitaalstraat zorgt ervoor dat bus 2 slechts nipt in staat is zijn keertijd te respecteren. Uw maatregel voor de Hospitaalstraat zal de situatie daar zo bezwaren, dat de bus zijn keertijd niet meer kan halen; de N.M.V. Buurtspoorwegen zal verplicht zijn een tweede bus in te zetten, in foite voor hetzelfde passagiersbestand. De genomen maatregel hoort o.i. nog thuis in het oude beleids-koncept. Indien hij democratisch genomen is, dan heeft A.B.L.L.O. respect hiervoor, maar wenst dan ook dat het sads-bestuur de konsekwentie van haar maatregel ruitertlijk zou toegeven en de veroorzaakte schade aan het openbaar vervoer, nl. 1.947.000 frank per jaar in hoofde van de N.M.V.B., Dendermondse steenweg 185 to 9120 Destelbergen, volledig zou vergoeden.

Indien uw bestuur van de gevolgen van zijn besli sing zou op-schrikken, verzoeken wij het deze maatregel voor enkele maan-den in te trekken, tot wanneer het tijd zou gehad hebben om een samenhangender, meer gefundeerd, geïntegreerd en efficiënt verkeersbeleid te ontwerpen. Bij deze zijn wij bereid des-gevraagd meer ideeën te leveren.

Tot slot maakt de Wase milieubeweging zich bezorgd over de gevolgen, wanneer het Sint-Niklase bestuur, het verkeer, het milieu en het uitzicht van de kernen Nieuwkerken, Belsole en Sinaai zou tegemoettreden met dezelfde mentaliteit als waarmee het vorig bestuur de stadskern Sint-Niklaas benaderd heeft. Het is ons bekend dat onder het vorig bestuur sommigen zich, vóór de fusie dus, onledig gehouden hebben met allerlei ideeën schetsen van BPA's voor de fusiegemeenten en wij durven aan de milieugezindheid van deze ideeën twijfelen.

Met oprechte hoogachting,

getekend : Roel De Jong, voorzitter
Hubert V. David, secretaris

De bestuur heeft kennis van de...
...in de...
...wordt...
...van...

PERSMEDEDELING : 17-02-77

BEZORGDHEID OM DE MEERDONKSE KREKEN

Bij het Algemeen Comité ter Bescherming van het Leeshilieu op de Linker-Oever is grote ongerustheid ontstaan over twee kreken in het noorden van het Waasland, n.l. het St-Jacobsgat en Panneweel te Meerdonk.

Recent wetenschappelijk onderzoek door de Rijksuniversiteit Gent en een inventarisatie door de Wielewaaljongeren hebben aangetoond dat beide kreken uiterst waardevol zijn. Het Labo voor Morfologie, Systematiek en Oecologie van Planten van de RUG vermeldt in zijn verslag :

- " De enorme betekenis van het St-Jacobsgat ligt in het
- " feit dat zij, als enige kreek in de gehele Oost- en
- " Zeeuwsvlaamse polder, voor een groot deel gelegen is
- " in een gebied waar het fossiele veensubstraat op geringe
- " diepte in de bodem begint, in de kreekbedding
- " zelf plaatselijk waarschijnlijk zelfs dagzoot en zijn
- " voortzetting vindt in thans levend laagveen. Door deze
- " unieke situatie krijgt dit oecosysteem niet alleen de
- " betekenis van een biologisch gezien zeer zeldzame levens-
- " gemeenschap, en van een belangrijke buffer in de
- " waterhuishouding van het omringende landschap, maar ook
- " van één van de meest kostbare archieven van de vegetatie-
- " geschiedenis en zelfs van de gehele geomorfologische
- " opbouw van het polderlandschap tussen Westerschelde en
- " Vlaamse Zandstreek, een probleem waaromtrent ook in de
- " aardrijkskundige wereld steeds weer deining is ontstaan.
- " Als zodanig moet het St-Jacobsgat als één van de meest
- " imposante natuurmonumenten van de Oost-Vlaamse polder,
- " en in het bijzonder zijn drijftilvegetaties als
- " uiterst waardevol en onvervangbaar worden beschouwd. "

Beide kreken nu zijn bedreigd door de voorgenomen aanleg van een 'ringweg' rond de kreken om een betere toegankelijkheid voor de vissers te bevorderen en door de bouw van ontelbare vissershuisjes die onvermijdelijk het gevolg zal zijn van de aanleg van deze weg.

De aanbesteding voor de aanleg van de weg zou in de loop van dit jaar door het Provinciebestuur van Oost-Vlaanderen worden uitgeschreven.

ABELLO dringt er bij de bevoegde overheid op aan af te zien van deze voorgenomen aanbesteding.

Tot zover deze persmededeling. In ons volgend nummer komen we uitgebreid terug op de waarde en de problemen van deze kreken.